

ИВАН СЕРАФИМОВ

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕТО

chitanka.info

Миг не знаеше защо бяха нарекли тази планета Съвестта на Вселената. Никой не можеше да му обясни точно откъде идваше името и всичко загадъчно, тайнствено, свързано с нея — и най-важното — защо няколкото поредни експедиции дотам не се завърнаха. Шумът около случая беше огромен. Изказваха се хипотези, че в тази планета едва ли не е ключът за самия смисъл на човешката познавателна дейност, бъдещето на човешкия род, неговият край и начало. Разбира се, основания нямаха. Но надделя рискът, жаждата към познание, жертвоготовността.

* * *

Миг се опитваше да си припомни на всяка цена случаите на низост, грях и падение в своята крехка възраст: едно врабче, завързано с книжен канап, паднало от гнездото на крещящата птица в гората и занесено в двора вкъщи сред тревите и дивия лапад, малиновите храсти и плодни дръвчета. Помнеше посърналата с дни птица... И какво още? Рояците изсъхнали, умъртвени с карфици пеперуди в хербария му, които изхвърли преди година-две, браните и разсипваните цветя по поляните, стъпканата с петичка пчела на цимента пред малкия дом или наливаната с длани вода в криволическите пукнатини, изпълнени с давещи се и тръпнещи мравки.

Сам се присмя на себе си. И в същия момент си помисли — не е ли това грозно и низко — сам да се рови в живота си непрекъснато, като нещо чуждо и овехтяло да го разнищава. Не бърза ли да предава сам себе си в сражението с тайнственото въздействие и тайнственото внушение, на което щеше да бъде подложен в съприкосновението си с тази планета. Овладея се. Усмивка премина по възмъжаващите вече черти на лицето му.

* * *

Първото нещо, което почувствува, щом тръгна по меката, тръпнеща пръст на тази неведома, странна планета, което усети и цял осъзна, беше единствено красотата. Красотата като материя, чувство,

дихание, като движение, край и начало. Тя се раждаше и умираше сякаш в себе си и чрез себе си и в неотменимото си движение напред подчиняваше всичко. Миг усещаше красотата направо с вътрешностите си — никога не си е помислял, че красотата може и така да се възприема. Някакви бавни гърчове преминаваха през стомаха му, сякаш реките, тежките пясъци течаха с цялата си безкрайност и с целия си товар през него. И точно тогава изпита за първи път страх. И премала от щастие. Знаеше, че му стига за цял живот, че изпита всичко това дотук, до този миг.

Беше съвсем млад, почти дете. С онази упоритост и святост на характера, което се оказа решаващо условие, за да го изпратят след няколкото безследно изчезнали експедиции до Съвестта на Вселената. Всъщност това беше безумната, материализираната, сломяващата красота, красотата в тези форми и в този вид, в който не съществуваше другаде или нямаше сетива, способни да я осмислят така, не се е родил човешки опит, който може да си я представи такава.

„Няма нищо по-жестоко от красотата!“ — Миг се изуми от нелепостта на тази мисъл, но тя го прониза с всичка сила. Тук красотата се разрастваше непрекъснато и обземаше всичко. Пространството, облаците, водите, тревата. Просто се трупаше, смазваше го. Той беше единствената опорна точка на нейната тленност или нетленност, единствена тръпка в душата му, трябваше всеки миг да я осъзнава, осмисля, забравя. А това просто не е възможно, никой на този свят няма такава сила. Усещаше още в гърдите си онемяването пред всяка промяна в пространството, забавеното и трудно дишане, щастieto... Само си помисли всичко това и усети как изведнъж цялото пространство наоколо почна да тътне, да се променя, да засиява с нови причудливи и неописуеми цветове. Кафявата пръст стана бяла, облаците — ръждивозлатни, дърветата — сини...

Красотата на всичко наоколо го разтърсваше. И най-странното — не оставаше нито секунда една и съща. Нищичко, нито тичинките, нито пращецът в чашките на цветята не оставаха същите. Живееха по хиляди, милиарди начини, с милиарди нюанси и нито веднъж хармонията в това, което потъваше в очите на човека, не се разрушаваше. С удивителна простота съградена, от най-простите и предвечни неща — светлина, сянка, вода и суша, облаци и дървета, треви, пръст, камъни. Растеше, всяка минута ставаше едно непосилно

напрежение за неговите опустошени от щастие сетива — да гледа, да осъзнава и да усеща. Гърчеше се тялото му като догаряща клечка кибрит, без да загубва нито частица от разсъдъка и възхищението си, без да рухва в изнемогата си напълно, без да може да се разсипе цялото негово същество на прах, вятърът да го разпилее, както би му се искало хиляди пъти до края на тази история. А и подир това...

* * *

Миг разбра, че във всяка промяна в пространството, в самото въздействие на красотата има и нещо негово, че започва от него. Че неговa мисъл, движение, тръпка преобразяват нещата: поляните, пасищата, планините, водата. Той създаваше красотата и тя в същия миг още по-страшно си отмъщаваше. Врълхиташе върху тялото му, врязваше се в зениците му, вдишваше я с дробовете си, разтърсваше го, искаше чрез него да се осъществява непрекъснато.

Миг си спомни внезапно защо е тук...

Разсипаха се пера на птици като захвърлени от човешка ръка в някаква част от пространството късчета пух...

Миг много добре разбираше вече какво се е случило с другите преди него...

Появиха се нови сияния около меките, заоблени хълмове...

Мисълта за бягство оттука като нож го прониза. Испита страх и вина...

Изведнъж птиците почнаха с всяко махване на крила да се множат. Всяка от тях ставаше двойна, двете ставаха четири, четирите — осем... Пред очите му във въздуха изведнъж, сякаш в стремежа си да летят, късаха от себе си точно половината.

Онемял, притисна длан до гърдите си. Сякаш искаше да забави дишането си, да спре едно дихание, което от красотата и неизтощимостта на живота тука се превръщаше в болка.

... Цял облак глухарчета се посипа в краката му. Избуяваха мигновено, цъфтяха, разсипваше се пух от стебълцата им, оставаха голите пъпчици на върха. После никнеха нови растения, разпростираха се навсякъде.

Сърцето на Миг лудо биеше. Задъхано, ще се пръсне. С всичка сила притискаше гръдта си с ръка...

Потекоха алени облаци към хоризонта...

Тежки, огромни дървета потрепнаха с клоните си, после бавно се изтръгнаха от земята, с пукот се късаха корените им, ронеха се бучици пръст. После едно след друго дърветата се устремяваха във въздуха. Летяха бавно в една посока като натежали от сбъждане птици. Далече, далече... Смаляваха се съвсем, някакви черни парцали в дъното на небосвода, като пометени от вихрушка гарвани. Сенките им се мятаха по земята и всичко, което докоснеха, се променяше, засилваше или вехнеше, но красотата като лавина растеше навсякъде, сякаш се трупаше в пространството, засипваше сама себе си и избуяваше от преспите — могъща и неудържима...

Миг съзнаваше, че всичко това се стоварва със страшна сила върху всяка капчица кръв във вените му, върху всяка глътка въздух, която вдишваше с дробовете си. Засяга тялото и душата му. Къса от нея и със стократна сила се връща обратно. Стоварва се върху него, както върху всичко наоколо, за да затрепти с още по-яростна сила, неизтощима и яростна.

И в същия миг се откъснаха заедно с коренчетата си крехките стебълца на треви и цветя, бледи, едва изправили се фиданки. Летяха като ята в пространството, изпълваха всичко.

Всичко се движеше, променяше се, политаше нанякъде, късаше се мъчително, бавно от почвата, после с листата или сянката си се докосваше до земята и се превръщаше в нещо друго, засилваше с нови, невиджани досега цветове.

Красотата се трупаше, трупаше, като че ли самият въздух набъбваше и растеше, увеличаваше се многократно, раждаше се от само себе си, от всяка своя частица, капка...

Не избягаше ли, го чакаше смърт. Най-красивата, най-страшната, най-жестоката, която човек може да си представи. Колкото и млад още да беше, сърцето му няма да можеше да издържи. Красотата на планетата въздействуваше върху сетивата му с такава сила и такава власт, с каквато нито една мелодия, нито едно стихотворение, нито една картина не са му въздействували. Първична, дива и безпощадна, тя се разсипваше във всяка частица от тялото му като в катедрала и продължаваше да ехти там или да свети, докато нова тема или мотив,

нов цвят или звук не тласнеха кръвта в тялото, ударите на сърцето му още по-бързо към самото начало или край на всичко.

Чувствуваше всяка частица от себе си, дробовете, сърцето, диханието, мислите си като разпръснати в тръбичка на калейдоскоп стъкълца и някаква трескава детска ръка ги преобръща в различни посоки, те се разсипват, политат нагоре или надолу, но от тях се получава нова, завършена и чудна картина, с различни цветове, светлини, гласове и звуци.

* * *

Красотата се трупаше непрекъснато. Затвори очите си. Дори ги притисна с длани до болка, за да не вижда нищо. Тогава започна да расте грохотът на водата, звуците на отронени капки отекваха в каменни пещери, сливаха се с шепота на щурчета в летни поля, звучаха ведно в някаква проста и страшна до изнемога мелодия. Камбанките на цветята, разлюлени от вятъра, дълго и светло ечаха в ушите му... Струваше му се вече, че полудява...

Трябваше да избяга. Длъжен е да се върне и да предупреди хората на Земята...

Няма да може много дълго да издържи. Всяко забавяне вече бе гибелно...

С камък разряза кожата на ръката си, за да му върне болката реалните измерения на нещата, да го отблъсне от красотата, да го тласне нанякъде... Алена струйка кръв бавно се спусна надолу. Капките падаха върху топлата пръст. Като в обрив, като в тежък пожар листата на тежки дървета ставаха жълти, но не падаха, не се сгърчваха на земята както през есента.

Болката не му върна нищо, не му помогна. Красотата на съзряното преди миг или два не помръкваше, не я затрупваше нещо прежно и не свършваше. Той не можеше да я спре, да я забави дори. Красотата на всичко наоколо щеше да го разтърсва, докато от лудото биене на сърцето, трудното дишане от вълнение и премала, от спазмите от щастие нещо в него не се прекъсне, безсилно повече пред огромния ѝ товар. Сърцето му се свиваше и разпускаше голо, само

като новоизлюпена птица пред безкрайността, стихииите, пред цялата необратимост на материалния свят, пред сушата и водата...

Красотата не може да се умъртвява — както пространството, времето и мига. Поне красота като тази, всесилна като самото творчество. Тя винаги ще избликне отнякъде, ще обземе всичко и ще го подчини на себе си. Миг осъзна, че с нито едно свое движение не може да я спре, да я забави. Той не издържаше повече на нейните тласъци, на необратимостта ѝ.

Тогава с огромни усилия на волята си, стискайки зъби, започна колкото може повече от себе си да умъртвява, от своето собствено тяло (единственото, което му беше подвластно донякъде, а беше и част от красотата на всичко наоколо), да прави по себе си рани, от своите сетива сам и завинаги да се лишава. Безкрайно трудно му беше, макар че нито за миг не изпита болка. От всяко движение, всяко виране в пространството се раждаше нова, още по-яръстна красота, сияния, светлина, наситена до дъно със смисъл. И Миг знаеше, едва дишайки, в рани и кръв по месата и дрехите си, че нещо негово я създава, че тя винаги е едно продължение на замахането с ръка, тръпка в тялото му или просто шепот в гърлото.

* * *

Няма нищо по-жестоко от красотата на този, който сам я създава. Или не тя, а самотата, неизразимостта и понякога нейната несподелимост. Усещането за нея миг преди да се е родила, и нарастването ѝ в тебе, нарастването на самото пространство в теб и чрез тебе... Страшно е...

Най-трудно беше с очите, последните сетива, до които посегна... Полужив се добра до кораба. Беше разранил гърлото си, езика, засегнал гласните струни, за да не издава дори стенание, от което тази трептяща и неуязвима красота да набъбва, да се разраства, натрупва. Не чуваше нито звук, отсече ръцете до китките си, само това, което виждаше, преобръщаше вътрешностите му, цялото му изтръпнало същество претегляше към себе си и той не можеше да се откъсне от алено-жълтите цветове, прикован в красотата навън, сякаш в самото

познание. Нямаше сили за нито едно движение повече, за едно помръдване, тръпка.

Сякаш всичко беше безвъзвратно загубено. Притискаше изнуреното си лице към гърдите, извиваше се цялото му тяло, но не можеше да притисне с пета издадения бутон върху пода на кораба, който щеше да включи двигателите и откъсвайки се от тази планета, да полети обратно. Просто не искаше, не можеше да се откъсне от цветовете, съчетани в невероятни, луди и смислени форми, щом може още секунда, час или два да ги съзерцава, още нещо чрез тях и за тях да узнае. Съдбоносно, жестоко и важно. Или просто измамно. Вдигаше трескаво поглед, гледаше жадно, усещайки как се повлича отново навън, как се надига в креслото, провлича ходилата си по металния под. Друг изход нямаше освен още веднъж да бъде докрай жесток със себе си...

Стисна зъби. Цялото му тяло се разтресе от напрежение. И от ослепяването не изпита болка. Не защото сам го поиска и сам го стори, защото красотата продължаваше в него с неизтощимостта си да тътне...

* * *

Вече летеше със скоростта на светлинни години към хората. Само че нито можеше да напише, нито да изрече, да прошепне, нито да нарисува или наподобя с нещо ужаса и щастието, които изпита, и бавно изтичаха от тялото му, заглъхваха в тъжни, радостни и най-обикновени мисли.

Щеше да предупреди хората на Земята, но за какво точно никой не знаеше.

* * *

Всичко в този разказ е отначало докрай измислица. Истина е само това, че на космодрума за далечни космически полети в слънчогледовите ниви край Арл през лятото на 2468 година се приземи непокътнат космически кораб и единственият човек, който беше в

него, застана пред очите ни ням и безмълвен, с разкъсани и празни до лактите си ръкави, нечуващ нито дума, или само извъръщаш празните си очи надясно или наляво, ориентирайки се за мястото на говорещия и посоката на гласа единствено по раздвижването на въздуха и докосналата се до лицето му струя дихание в горещината и зноя на долината.

Някой запали цигара и внимателно я постави между изпръхналите му и подути устни...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.